

Vlaams
Parlement

vergadering **C38 – CUL5**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 8 november 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een filmproductie die in opspraak komt wegens dierenmishandeling - 179 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opschorting van de internationale werkplekken in Berlijn en New York - 122 (2012-2013)	5
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanhoudende problemen met het Vlaams-Marokkaans Culturenhuis Daarkom - 181 (2012-2013)	8

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een filmproductie die in opspraak komt wegens dierenmishandeling - 179 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, op de Grote Markt in Antwerpen en in het stadhuis was er de jongste dagen en weken heel wat commotie, onder andere vanwege de incidenten die zich er hebben voorgedaan, niet op zondag 14 oktober maar op donderdag 25 oktober. Iedereen geselt zijn katten. Er werden een aantal katjes in de hoogte geworpen. Ze zijn niet allemaal ordentelijk op hun pootjes terechtgekomen. Het ging, zoals wij allemaal weten, om de opname van een film van Jan Fabre, uitgevoerd door een Franse firma. Uiteindelijk hielden de filmmakers ermee op na protest, onder andere van hun eigen technici. Uit navraag blijkt deze productie via een Belgische coproducent ook steun te hebben gekregen van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Deze documentaire zou voor een bedrag van 75.000 euro gesteund zijn geweest. Dit blijkt althans uit het jaarverslag 2011 van het VAF.

Minister, kon men uit de aanvraag al afleiden dat de filmmakers onder andere katten in de lucht zouden gooien? Hoe reageren het VAF en uzelf op de feiten? Kan het VAF naar aanleiding van deze feiten de steun herbekijken? Kan men andere maatregelen opleggen, zowel nu als, eventueel preventief, in de toekomst, in het kader van de voorwaarden waaronder steun wordt verleend, om een herhaling van dergelijke feiten te voorkomen?

De voorzitter: Minister, ook de heer Wienen had over dit onderwerp een vraag om uitleg ingediend, maar hij is hier op dit moment nog niet. Kunt u toch ook zijn vragen beantwoorden?

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik zal dat proberen te doen.

Collega's, ik kan het antwoord op de vraag van de heer Dehandschutter niet los zien van een algemene situering van wat er aan steun is verleend en vanwaar die steun komt. De bij het VAF aangevraagde ondersteuning is specifiek. Wij noemen dat het minoritaire productiesysteem. De documentaire gaat over het vroege werk van Jan Fabre.

De titel van de productie is 'La Beauté du Guerrier'. Deze titel laat vermoeden dat de hoofdproducent een Frans productiehuis is: Regards Productions heeft de productie aangevraagd. Er zijn twintig coproducenten, waaronder een aantal heel bekende, die misschien in deze commissie nog aan bod kunnen komen: RTL, ZDF, RAI en onze eigen VRT zijn partners in deze documentaire. Maar ook de stad Antwerpen, Région Île-de-France en Image Forum uit Japan zijn partners.

De regisseur is Pierre Coulibeuf, bekend van zijn documentaires over belangrijke kunstenaars die wereldwijd actief zijn. Hij is dus niet aan zijn proefstuk toe, hij heeft al een palmares. Hij maakte vroeger al een documentaire over Jan Fabre: 'Les Guerriers de la Beauté'. De woorden zijn dus een beetje omgedraaid in deze nieuwe documentaire. Die eerste documentaire werd ondersteund door de Vlaamse Gemeenschap. Het VAF bestond toen nog niet. De scenarist is Jan Fabre zelf.

De steunaanvraag die leidde tot de goedkeuring, werd ingediend op 4 juli 2011, werd door het VAF administratief ontvankelijk verklaard en vervolgens beoordeeld door de beoordelingscommissie Documentaire. Daar is positief advies verleend. De raad van bestuur heeft de steunaanvraag op 4 oktober 2011 goedgekeurd voor een bedrag van 75.000 euro. Zij vroegen oorspronkelijk 100.000 euro, maar dat bedrag is dus niet aanvaard. In het advies van de raad van bestuur wijst de commissie onder andere op het internationaal potentieel van deze film, collega's, en het vooruitzicht op een boeiend en origineel document over de kunstenaar Jan Fabre, die wereldwijd bekend is.

Voorzitter, zal ik de antwoorden op de vragen van de heer Wienen geven? Goed.

Mijnheer Dehandschutter, u vraagt of uit de aanvraag al kon blijken dat de filmmakers met katten zouden werpen. Het antwoord is nee. Er stond heel kort in het aanvraagformulier dat er iets met katten zou gebeuren, maar er was geen indicatie over wat. Katten zouden in de film voorkomen, maar er stond niet dat ermee gegooid zou worden.

De heer Wienen vraagt mijn standpunt over het misbruik van levende dieren, quid de andere daden die tegen de menselijke waarden ingaan. Laat duidelijk zijn, collega's, dat misbruik van levende dieren strafbaar is. Dat moet worden vastgesteld en er kan een uitspraak over worden gedaan door de rechtbank. Dat is in dit geval nog niet gebeurd. Er is nog niet officieel een klacht ingediend, toch niet zover ik weet uit mijn informatie. Ik neem absoluut afstand van praktijken die mensonwaardig zijn, respectloos omgaan met mens of dier of ingaan tegen de principes die in onze beschaving zijn opgebouwd.

Het incident is ook besproken op de raad van bestuur van het VAF. Het VAF betreurt heel openlijk het ongelukkige feit dat er met katten is gegooid. Dat had niet mogen gebeuren. De producent, die trouwens ook gevoelig is voor de commotie die is ontstaan, heeft het VAF op zijn vraag extra inlichtingen bezorgd. Hij wijst op de voorzorgen die werden genomen. Ik geef u de informatie die het VAF ontvangen heeft gewoon mee, niet om het goed te praten. Men zegt dat wat er gebeurd is met de katten goed omkaderd was. Onder andere had men de aanwezigheid gevraagd van een professionele 'animal handler'. Dat is blijkbaar iemand die altijd stunts met dieren doet, ook in andere films en toestanden. Ik praat dat niet goed. De betrokken katten werden dus meegebracht door die 'animal handler' en hij heeft ze ook begeleid. Ze zouden erop getraind zijn. Er zouden volgens de producent ook geen katten gewond zijn geraakt tijdens de opnamen. Toch blijft het uiteraard een delicate gebeurtenis die we hadden kunnen vermijden.

Kan de steun worden teruggevraagd? Hoe gaan we er verder mee om en hoe kan zoiets gebeuren? Belangrijk is dat in elk standaardcontract tussen het VAF en de steunaanvragers staat dat de producent bij de contractsluiting uitdrukkelijk verklaart dat er op geen enkel moment een ingebrekestelling zal zijn of een juridische procedure zou lopen die de realisatie van het project in de weg zou kunnen staan. De producent verklaart ook uitdrukkelijk om niet te werken aan iets dat tegen wetten, het algemeen belang, de goede zeden, de openbare orde of de eer of reputatie van een derde of de staat indruist. Als men dat wel doet, kan het VAF de steun terugvorderen.

De wetgeving met betrekking tot dierenwelzijn zit absoluut vervat in die condities, want daarvoor bestaat duidelijke wetgeving. Het VAF kan met andere woorden de toegekende premie terugvorderen op voorwaarde dat er een uitspraak is. Er moet een officiële klacht zijn, en er moet uitspraak over worden gedaan dat de gewraakte regie of de visuele uitwerking van de kattenscène effectief dierenmishandeling is. Het VAF kan daarover niet zelf zomaar oordelen.

De raad van bestuur van het VAF heeft kennis genomen van wat in de media is verschenen en heeft het antwoord van de producent ontvangen. De raad betreurt de feiten, maar ze heeft vandaag geen juridische basis – dat kan veranderen – om haar steun op te schorten, te wijzigen of terug te trekken. Ik heb er geen zicht op of er organisaties een klacht hebben ingediend. In de pers heb ik vernomen van wel. Misschien kan dat later nog een effect hebben. We moeten dus een uitspraak afwachten en dan op basis van de contractuele of precontractuele fout eventueel terugvorderen of een schadeloosstelling indienen.

De heer Wienen vraagt of er nog subsidies zullen gaan naar de kunstenaar Jan Fabre. Collega's, Jan Fabre wordt als individueel kunstenaar niet gesubsidieerd. Bij het project zelf gaat het om coproductiesteun, een samenwerking met een Frans productiehuis. Het totale productiebudget is 551.000 euro.

De heer Wienen vraagt ook naar mijn standpunt in het algemeen over de expressievrijheid van de kunstenaar. Collega's, ik heb al een paar keer gezegd dat expressievrijheid een

wezenlijk element is in het kunstenaarschap. Dat moeten we respecteren, maar het mag absoluut geen vrijgeleide zijn om ongeoorloofde of onwettige praktijken te doen. Ook kunstenaars maken uiteraard deel uit van een maatschappij of een gemeenschap en moeten zich houden aan de wettelijke voorschriften.

De heer Lieven Dehandschutter: Hartelijk dank, minister, voor uw uitgebreid en goed gedocumenteerd antwoord. Ik neem nota, één, van het feit dat uit de aanvraag niet kon blijken dat precies dergelijke feiten zich zouden voordoen. Twee, het VAF betreurt die feiten en u keurt ze zeer sterk af. Drie, volgens de contractuele voorwaarden onder dewelke de subsidie wordt toegekend, wordt de naleving van alle mogelijke regelgeving geëist. Pas als er klachten zouden zijn die tot een veroordeling leiden, kan het VAF een rechtsgeldige basis hebben om de steun te herzien of het dossier te heropenen. Dat lijkt me een correct en volledig antwoord, minister, waarvoor dank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opschorting van de internationale werkplekken in Berlijn en New York - 122 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, minister, collega's, internationale werkverblijven bieden kunstenaars of leden van kunstorganisaties de kans om gedurende langere tijd hun kunstactiviteit te ontwikkelen in buitenlandse kunstinstellingen of om te werken onder begeleiding van toonaangevende kunstenaars. De kunstenaars of leden van kunstorganisaties die een aanvraag indienen, werken reeds op een professionele basis in het domein waarbinnen ze hun aanvraag indienen.

Een voorbeeld is de samenwerking met het International Studio & Curatorial Program (ISCP), waarin de afdeling Kunsten de mogelijkheid biedt een kunstenaar te sturen voor een periode van een jaar. Het verblijf loopt van 1 januari tot 31 december 2012. De huur van het atelier wordt door de afdeling Kunsten gedragen. De kunstenaar ontvangt een subsidie van 50.000 euro voor de leef-, reis- en verblijfkosten. Een ander voorbeeld is het Künstlerhaus Bethanien in Berlijn, waarmee al wordt samengewerkt sinds 2002. Eén kunstenaar kan er een jaar werken van 1 maart 2012 tot 28 februari 2013. De geselecteerde kunstenaar ontvangt een bijdrage van 32.500 euro voor de kosten van zijn verblijf in Berlijn. Zoals bij de vorige residentieplaatsen gebeurt de keuze van de kunstenaar ook hier door het Künstlerhaus Bethanien.

Eerder dit jaar werd gecommuniceerd dat de werkplekken zouden worden herbekeken en werd gesteld dat er zou worden gesleuteld aan het aanbod. Het agentschap meldde dat de oefening rond zou zijn tegen eind juni 2012. In de nieuwsbrief van het Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst (BAM) lezen we midden augustus dat het agentschap Kunsten en Erfgoed “momenteel een nieuw aanbod van residentieplekken onderzoekt”. Diezelfde boodschap is vandaag nog steeds terug te vinden op de website van het agentschap Kunsten en Erfgoed. Er is geen sprake meer van Berlijn of New York. Er wordt enkel nog verwezen naar de residentieplek Cité des Arts in Parijs, waarvan wordt gezegd dat die zeker behouden zal blijven omdat Kunsten en Erfgoed met deze plek een langdurig engagement heeft. Deze situatie brengt voor heel wat kunstenaars onduidelijkheid met zich mee. Ze weten niet meer of ze nog een aanvraag kunnen indienen voor Berlijn of New York.

Minister, hoever staat het met de zoektocht naar nieuwe residentieplekken? Blijft u in de toekomst vasthouden aan internationale werkplekken als mogelijke versterking en ondersteuning van onze kunstenaars? Zijn de werkplekken in Berlijn en New York definitief

geschrappt? Betekent dit dat de financiële koppeling ook wegvalt? Welke criteria worden gehanteerd bij de selectie van de internationale werkplekken? Wanneer wordt het nieuw aanbod van internationale werkplekken gecommuniceerd? Zullen kunstenaars nog kunnen intekenen voor een werkverblijf in 2013? Zo ja, wanneer start de procedure?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Idrissi, de werkmethode die steeds terugkomt in mijn beleid, is dat we nooit over één nacht ijs gaan voor we een beslissing nemen. We luisteren ook altijd naar evaluaties en rapporten van experts. We hebben dat in dit dossier ook gedaan.

In de periode van augustus tot begin oktober 2011 interviewde het agentschap Kunsten en Erfgoed een aantal experts uit het veld. Deze experts uit verschillende kunstsectoren hebben bevestigingen gedaan. Op basis van hun bevindingen hebben ze aanbevelingen gedaan die ik in het begin van dit jaar heb ontvangen. Het is een evaluatie van het residentiebeleid en een voorstel tot heroriëntering. Op basis van deze evaluatie is er beslist om de samenwerking met ISCP in New York en het Künstlerhaus Bethanien in Berlijn stop te zetten. Tegelijkertijd is een werkgroep aan het werk gezet ter vernieuwing van het residentiebeleid in de kunstensector vanaf 2013.

Deze werkgroep formuleerde een aantal aanbevelingen voor een nieuw residentiebeleid. Er werd vooral gelet op residenties in centrumsteden, geografisch gespreid en toegankelijk voor meerdere kunstensectoren. Ik besliste daarop om volgende residenties op te nemen in het aanbod: Cité Internationale des Arts in Parijs, Isola Comacina in Italië, Point B Worklodge in New York, Residency Unlimited in New York, Kunst-Werke in Berlijn, AIR Berlin Alexanderplatz in Berlijn, Ujazdowski Castle a-i-r laboratory in Warschau en de Jan van Eyck Academie in Maastricht.

Dat betekent dat we de respectieve residentieplekken in New York en Berlijn hebben verlaten, maar in de beide steden hebben we er twee nieuwe vastgelegd. Er worden uiteraard afspraken gemaakt voor jaarlijkse vaste periodes dat Vlaamse kunstenaars daar aan het werk kunnen gaan.

We hebben ook bepaald dat dat niet voor eeuwig is. Het evolueert heel snel en dat in verschillende werelddelen. Daarom hebben we gezegd dat de samenwerking voor drie jaar is en dat we dat herbekijken en kunnen bijsturen.

Blijven we in de toekomst vasthouden aan internationale werkplekken? Absoluut. Ik geloof daarin. Dus blijven we daar ook op inzetten. We halen daar geen middelen weg, we behouden de ondersteuning. Ik benadruk dat dat een belangrijk aspect is in het internationale kunstbeleid, en we behouden dat absoluut.

Zijn de werkplekken in Berlijn en New York definitief geschrappt? Met de residentieplekken ISCP in New York en Künstlerhaus Bethanien in Berlijn werd jaarlijks een contract afgesloten. Dit garandeerde dat er per residentieplek telkens één Vlaamse kunstenaar voor een volledig jaar kon verblijven en werken. Ze hadden een uitstekende reputatie, maar evolueerden naar nv's met een heel sterke managementcultuur die zeer bedrijfsgericht is en waar artistieke aspecten niet altijd doorwegen. Vooral voor ISCP blijkt het begeleidende programma onvoldoende te zijn.

Bovendien is de situatie van de kunstenaar aanzienlijk veranderd tegenover vijftien jaar geleden. Door de toename van communicatiemiddelen en de democratisering van reizen is het niet meer noodzakelijk om lange tijd ter plaatse te zijn om een jaar lang een netwerk op te bouwen. We hebben andere accenten gelegd, ook op basis van wat de experts ons hebben meegegeven. We zijn ervan overtuigd dat het op die manier beter is. Omdat ik vind dat New York en Berlijn aantrekkelijke polen blijven, hebben we die alternatieven uitgewerkt.

Welke criteria worden gehanteerd bij de selectie? Het aanbod is overweldigend, het aantal residenties dat zich over de hele wereld aandient, is enorm. We hebben geprobeerd daar

rekening mee te houden op basis van artistieke kwaliteit, kritisch niet-marktgerichte instelling en omkadering. Kwaliteit heeft voor ons de doorslag gegeven. Als kunstenaars daar naartoe trekken, moeten ze er ook iets aan hebben. Ze moeten er artistiek worden geprikkeld.

De communicatie dan. Aangezien we dat nog maar recent hebben beslist, zal het nog worden gecommuniceerd. Het agentschap zal dat doen. We hebben die beslissing op basis van de alternatieven nog maar heel recent genomen. Kunstenaars kunnen intekenen vanaf 2013. Zowel binnen het Kunstendecreet als binnen het Internationaal Cultuurbeleid zijn werkverblijven mogelijk. Beide hebben een verschillend uitgangspunt, maar dat weet u.

Kenmerken van internationale werkverblijven zijn: het initiatief moet van de kunstenaar komen, een internationaal werkverblijf gaat niet per definitie door in een residentieplek, de invulling van wat een werkverblijf is, is niet in het decreet omschreven. Voor het Internationaal Cultuurbeleid is dat anders. Daar wordt het aanbod vanuit de overheid geselecteerd. Deze residenties bieden aan kunstenaars een garantie om op interessante locaties aanwezig te zijn.

Internationale werkverblijven in het kader van het Kunstendecreet kunnen doorlopend worden aangevraagd, en dit vier maanden voor de start. Het staat dus open. Binnen het Internationaal Cultuurbeleid werd de procedure voor de residentieplek Cité Des Arts afgehandeld. De kandidaturen voor een verblijf in 2013 werden al op 15 september 2012 afgesloten. Voor de overige vaste residentieplekken moeten eerst afspraken worden gemaakt met de residenties. Daarna start de procedure.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, u zegt dat u het niet gewoon bent dat uw werkmethode ondertussen al gekend is en dat u zeker niet over een nacht ijs gaat. Wel, uw werkmethode begint steeds duidelijker te worden, maar ik zal daar nu niet op ingaan.

Ik heb wel twee bedenkingen. Het zou goed zijn mocht u het ook communiceren aan de kunstenaars. Het zijn zij die in het ongewisse blijven en niet weten of ze zich moeten organiseren, of ze aanspraak kunnen maken op een residentieplek en of de bestaande residentieplekken nog in aanmerking komen.

U zegt dat u experts op het veld hebt gehoord. Dan zult u ook de suggestie hebben gehoord dat Brazilië en China twee kunstpolen aan het worden zijn. Ik verwijs naar wat het Vlaams Fonds voor de Letteren in China aan het doen is. Europa wordt steeds minder interessant voor kunstenaars. Die twee landen vind ik niet terug in de lijst die u opsomt. Het is allemaal Europa behalve New York. Als u wilt dat kunstenaars er iets aan hebben, dan zult u ook gedifferentieerder te werk moeten gaan.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Idrissi, hoor ik u zeggen dat we een aantal plekken moeten sluiten ten voordele van ...

Mevrouw Yamila Idrissi: Dat hoort u mij niet zeggen. Ik denk alleen dat de keuze die hier aan bod komt, heel Europees is. Als u zegt dat de kunstenaars er iets aan moeten hebben, dan zou ik denken aan China en Brazilië, zoals ook de experts die u hebt gehoord, dat naar voren hebben gebracht. Het is bijzonder jammer dat daar niet op wordt ingespeeld.

Ik verwijs bijvoorbeeld naar de literatuur. Het Vlaams Fonds voor de Letteren is naar de boekenbeurs van China gegaan, net omdat men dat land ziet als een groeicontinent wat de kunsten betreft.

Minister Joke Schauvliege: Er is een advies opgemaakt. Als je daar dan keuzes uit maakt, moet dat ten koste gaan van anderen. Met de budgetten die je hebt, kun je niet zomaar extra residenties openen. Welke residenties zou u dan willen sluiten, ten voordele van China en Brazilië?

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik ben parlements lid. Ik controleer het beleid. Ik doe af en toe suggesties. Het is aan u om beleid te voeren en keuzes te maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanhoudende problemen met het Vlaams-Marokkaans Culturenhuis Daarkom - 181 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, dit is een opvolgingsvraag over een dossier waar ook een aantal collega's in het verleden al wat vragen over gesteld hebben, naar aanleiding van de problemen met het Vlaams-Marokkaans Culturenhuis Daarkom, waarmee brusselnieuws.be eind augustus van dit jaar uitpakte. Ik heb u al een schriftelijke vraag gesteld naar een stand van zaken. Daaruit bleek dat van een echte heropstart niet echt sprake is. Het jaarplan dat volgens de beheersovereenkomst tussen Vlaanderen en Daarkom moet worden ingediend op 1 oktober, was bij de ontvangst van het schriftelijke antwoord op 22 oktober nog niet opgesteld. Nochtans zou men dat van een organisatie in crisis toch mogen verwachten. Daarom wil ik u vandaag enkele bijkomende vragen stellen.

U meldde in uw schriftelijk antwoord ook dat er een nieuw probleem gerezen is, ditmaal over de btw. Daarover was een overleg gepland tussen de directeur ad interim en de btw-administratie op 16 oktober.

In uw antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Keulen gaf u het volgende mee: "Met de Marokkaanse overheid werd er op 31 mei 2006 een samenwerkingsovereenkomst voor 6 jaar ondertekend. Het is mijn intentie om een nieuwe overeenkomst met Marokko af te sluiten die ingaat op 1 juni 2013." In datzelfde antwoord stelde u dat u in 2012 een nieuwe meerjarige beheersovereenkomst met Daarkom zult sluiten, die zal ingaan op 1 januari 2013.

Ten slotte hebt u zich in het verleden al uitgesproken als voorstander van Daarkom in het Kunstendecreet, meer specifiek in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van 9 februari van dit jaar. Vorig jaar diende Daarkom echter geen dossier in, om redenen van timing.

Minister, wat vindt u van het feit dat Daarkom de vooropgestelde timing omtrent het indienen van een jaarplan niet nakomt? Welke redenen geeft men daarvoor? Hebt u ondertussen reeds een jaarplan ontvangen? Zo ja, hoe evalueert u het? Hoe staat u tegenover de nieuwe programmering? Is er al zicht op de aanstelling van een nieuwe directeur? Zo neen, waarom niet en wanneer verwacht u die? Plant u sancties voor het niet nakomen van de timing?

Hebt u al overleg gepleegd met de Marokkaanse gesprekspartners? Zo ja, wat vormden de belangrijkste conclusies en hoe ziet u de toekomstige samenwerking? Zult u effectief een nieuwe overeenkomst met Marokko sluiten die ingaat op 1 juni 2013? Zo neen, waarom niet en wanneer staat het volgende overleg gepland?

Wat is er beslist op het overleg tussen de directeur ad interim en de btw-administratie? Wat is de stand van zaken betreffende de nieuwe meerjarige beheersovereenkomst met Daarkom? Heeft Daarkom dit jaar een dossier ingediend voor het Kunstendecreet, zoals u zelf in het begin van het jaar aangaf? Indien niet, hoe staat u tegenover het feit dat Daarkom deze stap niet wil zetten?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, kunt u een stand van zaken geven van het werk van het crisismanagement? Er is iemand aangesteld om de zaak financieel en zakelijk op orde te brengen. Los van de kalendervragen die de heer Segers stelt, zou ik graag in algemene termen weten of er voortgang gemaakt wordt en of er een perspectief is op een sanering en een

financieel leefbare situatie. Wordt dat gedragen door de raad van bestuur? Bent u daarvan op de hoogte?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Segers, de jaarplanning 2013 is er vandaag nog altijd niet. Dat heeft te maken met heel wat knelpunten. Er is een grote discussie over btw-recuperatie. Er is ook een groot probleem met houtworm in de decoratie. De decoratie die is geïmporteerd uit Marokko, blijkt aangetast door houtworm, een heel agressief dier dat de interne houtstructuur volledig aan het opeten is.

Er is momenteel geen programmacoördinator. Ik hoef u niet te zeggen dat het in de gegeven omstandigheden moeilijk en niet realistisch is om een jaarplanning op te maken. Er zijn een aantal onzekerheden, zoals die houtworm. Er moet heel snel gehandeld worden. Dat wordt nu juridisch verder bekeken. Het betekent wel dat het dicht moet. Als die volledige houtstructuur eruit moet, kan daar geen werking gebeuren.

Dan is er de situatie dat men nog aan het onderhandelen was over het btw-terugvorderingsdossier. Eind oktober dacht men een oplossing te hebben. De raad van bestuur heeft beloofd om daarna spoedig een jaarplan in te dienen. Die oplossing is er voorlopig echter niet. Ik kom daar straks nog op terug.

Op 6 november, de dag dat dit antwoord is opgemaakt, had mijn administratie het jaarplan nog niet ontvangen. Er is met de organisatie uiteraard gecommuniceerd over het uitblijven van het jaarplan. Wij denken dat het wel getuigt van goed bestuur dat we die jaarplanning nu nog niet hebben. Ik verwijs naar het houtwormprobleem. Men weet nog niet hoe men dat zal moeten aanpakken en welke impact dat heeft op het gebouw. Ik denk dat het daarom normaal is dat er gewacht wordt met de opmaak van de jaarplanning.

Mijnheer Caron en mijnheer Segers, er zijn inderdaad een aantal functies opnieuw ingevuld. Er zijn onder andere in de structuur een aantal nieuwe mensen aangeduid. Ik heb ook in april overleg gehad met de nieuwe minister, Abdellatif Mâzouz, belast met de Marokkaanse gemeenschap in het buitenland en bevoegd voor de cultuurcentra in het buitenland. Ik heb met hem afgesproken dat, als de raad van bestuur opnieuw was samengesteld, we hem een concreet strategisch plan zouden. Op basis daarvan zou dan eventueel een nieuw convenant kunnen worden opgemaakt. Die is er nog niet, maar we gaan ervan uit dat het bestaande convenant stilzwijgend verlengd is.

Zoals bepaald in artikel 12 van de conventie van 2006 tot de oprichting van het Vlaams-Marokkaanse Culturenhuis werd er een stuurcomité opgericht. Dit stuurcomité staat in voor de goede werking van het Culturenhuis, naast de vereniging zelf en de directie. Het bestaat uit zes leden, drie aangeduid door de Vlaamse Gemeenschap, en drie door het Koninkrijk Marokko. Het komt op 20 november samen om de huidige problemen te bespreken.

U vraagt ook naar de afspraken tussen de ad-interimdirecteur en de btw-administratie. Voor de start van de verbouwingen van het gebouw La Gaîté werd met de btw-administratie afgesproken dat Daarkom, als gemengd btw-plichtige, 50 procent van de btw op de verbouwingen kon recupereren. Op basis van deze afspraak werd in 2011 een dossier tot teruggave ingediend met de bewijzen van ongeveer 600.000 euro betaalde btw op die verbouwingen. De gevraagde teruggave betrof 50 procent van de btw, gebaseerd op de afspraak van de indeling van de verbouwde gebouwen, met 50 procent ruimte voor commerciële activiteit en 50 procent ruimte voor culturele activiteit.

Op basis van het teruggavedossier, en na een gesprek met de vorige directeur, heeft de btw-administratie beslist om Daarkom te 'hercategoriseren' tot gedeeltelijk belastingsplichtige vanwege de organisatie van gratis activiteiten. Daarkom kon het tegendeel niet bewijzen. De laatste onderhandelingen van 16 oktober hebben tot een mondeling akkoord geleid. De btw-administratie zou akkoord kunnen gaan om 60 procent van de activiteiten te aanvaarden als

betalende activiteiten. Daardoor zou de terugvordering herleid worden van 279.000 euro tot 167.000 euro. De administratieve procedure loopt om dit af te ronden, maar ze hebben nu dat geld nog niet.

Wat betreft de stand van zaken met betrekking tot de nieuwe meerjarige beheers-overeenkomst van Daarkom, heb ik mijn administratie gevraagd om een grondige juridische en financiële doorlichting te maken. Ik verwacht de conclusie eerstdaags en ik wil daarop wachten alvorens uitspraken te doen. Dit dossier zit immers bijzonder complex in elkaar, met verschillende contracten, met afspraken met de Marokkaanse gemeenschap, met afspraken met leveranciers, met al dan niet oplevering van de gebouwen, met de houtwormproblemen.

Voor het Kunstendecreet heeft Daarkom geen dossier ingediend. De raad van bestuur heeft immers beslist om Daarkom te profileren als een hoofdzakelijk receptieve instelling, en dus niet als een kunstencentrum. Met die keuze komt hij tegemoet aan de opdracht en doelstelling van Daarkom. Waar men oorspronkelijk wel een kunstenhuis wou zijn, heeft men dat idee verlaten, men is daar realistischer in geworden. Dat komt dus niet langer overeen met de mogelijkheden in het Kunstendecreet.

Mijnheer Caron, er is inderdaad nu tussentijds een directeur. U spreekt van een crisisdirecteur, u zou het inderdaad zo kunnen noemen, maar we zijn blij dat hij er is. Hij probeert alles op orde te stellen. Onder andere de onderhandelingen met de btw-administratie zijn goed aangepakt en goed verlopen. Het blijft natuurlijk een dossier met heel veel hindernissen, waar elke dag complexe problemen naar boven komen. Ik zou graag de grondige analyse willen afwachten, die ik eerstdaags zal ontvangen. Op basis daarvan moeten we een aantal duidelijke keuzes maken. Zoals het nu loopt, is het voor niemand goed en niet aangenaam. Het kan niet de bedoeling zijn dat we geen oplossing vinden voor de problemen die zich voordoen. Ik hoop snel die beslissing te kunnen nemen. Ik zal dat grondig en goed onderbouwd doen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, bedankt voor de omstandige toelichting. Er zijn inderdaad heel wat invalshoeken die het verhaal complex maken. Uw slotconclusie is het belangrijkste: wachten op de definitieve analyse, en kijken wat er uit de bus kan komen, zodat er een oplossing kan komen die iedere betrokken partij kan geruststellen.

De heer Bart Caron: Minister, ik wil hier gewoon aan toevoegen dat ik in dit dossier het gevoel krijg dat we in de richting van een langzaam maar onvermijdelijk debacle van een project gaan. Het werd met veel liefde gestart, maar het zakt met veel wanhoop naar de afgrond. Zo kantelend op de rand van de afgrond, stellen we de vraag of het al dan niet naar beneden zal vallen.

Ik ben het overigens met u eens dat het goed is om nu even af te wachten, om nu even te bekijken wat de potenties en problemen zijn, en hoe we die problemen kunnen aanpakken. Het is natuurlijk zo dat met de huidige dotatie en met de problemen die er zijn, de instelling onmogelijk leefbaar kan zijn. Het terugschroeven van het initiële idee en de overstap naar een louter receptieve werking, is al een ongelofelijke koerswijziging voor zo'n huis. Ik vraag me af of met een puur receptieve werking, het Vlaams-Marokkaans Huis het profiel dat zo'n huis in zich zou moeten dragen om twee gemeenschappen dicht bij elkaar te brengen en te laten interageren, ooit kan bereiken. Sommige activiteiten zullen daar zeker toe bijdragen, maar zijn dat er genoeg? En kan men zelf geen extra accent leggen?

Minister, ik loop vooruit op uw keuze, maar ik mag een mening hebben en die zal ik ook ventileren. Ik denk, eerlijk gezegd, dat, als u vindt dat zo'n huis bij ons een plaats heeft, er een input zal moeten gebeuren nadat de problemen zo goed mogelijk in kaart werden gebracht en in de mate van het mogelijke opgelost. Ik heb geduld, maar er zal een input moeten gebeuren, zeker financieel. De huurprijs voor het gebouw wurgt het budget. Er is ook geen weg terug, dat is het pijnlijke van de zaak. Ik heb begrepen dat de huurovereenkomst een meerjarige overeenkomst is. We bevinden ons dus in een onmogelijke situatie.

Ik hoop dat er wel een toekomst kan zijn. Ik hoop dat er naast de receptieve werking ook een inhoudelijke input kan gebeuren door de twee gemeenschappen en dat de twee overheden, zeker de Vlaamse – ik zal over de onze spreken – daarvan overtuigd geraakt en daar ook wat financiële ademruimte voor geeft.

U begrijpt dat eerst – ik zeg het wat oneerbiedig – wat puin moeten worden geruimd vooraleer we weer zonder risico's op de dansvloer kunnen komen. Dit is een beeldspraak van de situatie waarin we ons bevinden. Ik probeer genuanceerd te zijn, maar we moeten een keuze maken. Ik vind, eerlijk gezegd, dat de hoge huurprijs en de kosten die gebeurd zijn voor de verbouwing, een louter receptieve werking echt niet verantwoorden. Ik begrijp dat het een moeilijk dossier is. Ik hoop dat u, nadat u alle gegevens bij elkaar hebt, een goede keuze maakt zodat we een stap vooruit kunnen zetten. Er hoeven geen honderdduizenden euro's bij te komen om een dergelijke werking mogelijk te maken, maar met wat er nu is, is dat zeker niet mogelijk.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil toch nog eens heel duidelijk stellen dat we geen beleid aan het voeren zijn waarbij we de problemen laten opstapelen om daarna niet anders te kunnen dan het huis te sluiten. Ik wil absoluut vermijden dat die perceptie ontstaat. Ik geloof ook absoluut in dat huis. Maar, zelfs al leggen we twee miljoen euro op tafel, als we dat geld in een bodemloze put steken, dan zal het erdoor vallen. We moeten ervoor zorgen dat alles correct gebeurt.

Mijnheer Caron, toen het contract werd afgesloten tijdens de vorige legislatuur, werd een huurcontract met een vaste termijn afgesproken. We kunnen er niet onderuit, we zitten juridisch muurvast tot 2021 en de huurprijs is gigantisch. Eender wat we nu beslissen, de huurprijs blijven we betalen.

Daarnaast zijn er ook heel veel investeringen in het gebouw gebeurd. We worden nu geconfronteerd met een reeks aansprakelijkheden van leveranciers die niet bestaan en de situatie met de houtworm, die ons ook miljoenen zullen kosten. Het zijn grote problemen waarmee we worden geconfronteerd, maar die niet de schuld zijn van mijn beleid of van een beleid om Daarkom te laten sluiten.

We blijven naar oplossingen zoeken, we communiceren met de raad van bestuur en ook met Marokko proberen we de relaties goed te houden. Ik wil niet de verantwoordelijkheid op mij nemen dat ik geld stop in een initiatief waarvan ik niet de duidelijkheid en de zekerheid heb dat het goed besteed wordt, dat het gebruikt wordt voor een goede werking om ook effectief een receptieve werking uit te werken en op termijn hopelijk meer. Ik geloof absoluut in het project, maar ik kan ook niet zomaar middelen toestoppen aan een organisatie waarvoor er geen duidelijke rekeningen zijn, waar er problemen zijn en waarvoor we nog geen juridische oplossingen hebben. Als ik dat zou doen, zou u mij ook ter verantwoording roepen. Ik wil de zaak eerst zuiver hebben voor ik bekijk hoe we een oplossing kunnen bieden aan de problemen. Dit is de situatie. Het heeft niets te maken met niet-geloven in het project of met het project een stille dood laten sterven, absoluut niet. In dat geval zouden we er niet zoveel tijd en energie in gestopt hebben om naar oplossingen te zoeken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, kunt u min of meer zeggen tegen wanneer u duidelijkheid wilt krijgen over de financiële problemen en de gevolgen van de houtwormhistorie? Tegen wanneer wilt u de problemen in kaart hebben en voldoende duidelijkheid hebben om de beslissingen te nemen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Laat ons zeggen dat ik de analyse van onze diensten binnen de week verwacht. Ik weet dat de laatste hand eraan wordt gelegd. Op basis daarvan zal ik een beslissing nemen. Het moet dit jaar absoluut nog zo rap mogelijk gebeuren.

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans: Ik heb sympathie voor het antwoord van de minister, maar moeten we soms niet eens durven te aanvaarden dat een kindje doodgeboren is en dat, als er dan toch niets van komt, we het beter afvoeren?

Als er dan toch een lease op zit van 21 jaar, moeten we er dan misschien een centrum voor daklozen in Brussel van maken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Schueremans, ‘pacta sunt servanda’: we hebben een huurovereenkomst en daar staat ook in waarvoor het gebouw moet worden gebruikt. We zitten eraan vast tot 2021.

We hebben afspraken met Marokko, met een ander land, over dat centrum. We kunnen het diplomatiek niet zomaar opblazen, of dat geeft problemen. Het lijkt simpel om te zeggen: “het gaat niet, we stoppen”, maar we zitten eraan vast.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik zou het erg waarderen indien de minister op het moment dat ze een aantal keuzes maakt, daar eventueel met deze commissie een informatief moment aan wijdt.

Minister, ik zou zelfs een verzoek daartoe tot u willen richten, gelet op de gevoeligheid van dit dossier. Meerderheid en minderheid zijn het er waarschijnlijk over eens dat dit een lastig, moeilijk en gevoelig dossier is. Kunnen we als u die stap wilt zetten, een korte, en voor mijn part een besloten, gedachtewisseling houden? Ik zou dat echt waarderen.

De voorzitter: Zoals de minister heeft opgemerkt, komen er nog een aantal elementen binnen die bepalend kunnen zijn voor de toekomst van het dossier. Ik stel voor dat we, zodra de minister over die elementen beschikt, bekijken hoe we dit verder met de commissie behandelen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

■